

በህመም ምክንያት ልጆችን ቤት ለማዋል አጠቃላይ መመሪያዎች

አንዳንድ ጊዜ በህመም ምክንያት ልጆችን መቼ ቤት ማዋል እንዳለብን ማወቅ አዳጋች ነው። ልጅዎን ወደት/ቤት መላክ ወይም አለመላክ እንዳለብዎ ለመወሰን የሚረዱዎ አንዳንድ ጠቅላላ ያሉ መመሪያዎች ከዚህ በታች ቀርበውልዎታል። ማናቸውም ጥያቄዎች ካሉዎ የት/ቤቱን ነርስ ወይም የጤና ረዳት ባለሙያዎን (ፓራፕራይሬሽናል) ለመጠየቅ አያመንቱ። የታመመን ልጅ በቤት ለማዋል ሦስት ዋና ዋና ምክንያቶች አሉ፡-

- ልጁ በት/ቤቱ የትምህርት ተግባራት ለመሳተፍ በማይችል ደረጃ የታመመ (ለምሳሌ፣ በከፍተኛ ሁኔታ የደከመው፣ በምንም የማይረካ፣ ማልቀስ የማይቆም፣ ወይም ለትልቅ ልጅ በበቂ ሁኔታ ማተኮርና መማር የማይችል) ከሆነ።
- ልጁ በመምህሩ እና በት/ቤቱ ሠራተኞች ከሌሎች ልጆች ጋር ሊደረግለት ከሚችለው እንክብካቤ በላይ እንክብካቤ የሚያስፈልገው ከሆነ።
- ህመሙ በዚህ ዝርዝር ውስጥ የተካተተ እና በቤት ውስጥ መዋል (ከት/ቤት ማስቀረት) የሚመከር ከሆነ።

ምልክቶች	ልጁ በቤት ውስጥ መዋል አለበት?
ተቅማጥ /DIARRHEA/ ልጁ ያለምግብ ወይም ያለመድኃኒት ተጽዕኖ ከሚኖረው መደበኛ ሠገራ ጋር ሲነጻጸር ተደጋጋሚ፣ ቀጭን ወይም ውኃማ የሆነ ሠገራ	አዎ - ልጁ የታመመ ከመሰለ ወይም የህመምተኛ ድርጊት ካሳየ፣ ልጁ ተቅማጥ ከትኩሳት ጋር ያለበት እና የተለመደው ዓይነት እንቅስቃሴ ከሌለው፣ ልጁ ከትኩሳት ጋር ተቅማጥ ካለበት፣ ልጁ ያለው ተቅማጥ ከዳይፕተራ ወይም ከፖፖው አልፎ የሚፈስ ከሆነ
ትኩሳት - ከፀባይ ለውጥ ወይም ሌሎች ህመሞች ጋር የ4 ወር ወይም ከዚያ በታች ዕድሜ ያላቸው ሕፃናት 100°F ወይም ከፍ ያለ ትኩሳት ካላቸው ወዲያውኑ በዶክተር መታየት አለባቸው	አዎ ፣ ልጁ ሽፍታ፣ የጉሮሮ ቁስለት፣ ትውከት፣ ተቅማጥ፣ የፀባይ ለውጦች፣ የአንገት መገተር፣ የመተንፈስ ችግር፣ ወዘተ በሚኖርበት ጊዜ
"ጉፋን-መሰል" ምልክቶች ከሳል ወይም ከጉሮሮ ጉሰለት ጋር ከ100°F በላይ የሆነ ትኩሳት። ሌሎች የጉፋን ምልክቶች መድከምን፣ የሰውነት ቁርጥማትን፣ ትውከትን እና ተቅማጥን ሊያካትቱ ይችላሉ።	አዎ - ትኩሳትን የሚቀንስ መድኃኒትን ያለመጠቀም ትኩሳቱ ከጠፋ ቢያንስ ከ24 ሰዓት በኋላ
ሳል	አዎ - ከባድ፣ ሊቆጣጠሩት የማይችሉት ሳል ወይም ሲርሲርታ /wheezing/፣ ፈጣን ወይም ከባድ አተነፋፈስ ካለ እና ሕክምና አስፈላጊ ከሆነ
መጠነኛ የሆነ የአተነፋፈስ ወይም የጉፋን ምልክቶች	አይ - በት/ቤት ወይም በትምህርት እንቅስቃሴዎች መሳተፍ ይችላል። ምልክቶቹ የባሉ ከሆኑ በቤት አውሉት/ሏት። ይህም ትኩሳትን ወይም ልጁ የተለመዱት እንቅስቃሴዎችን ካላሳየ እና/ወይም የአተነፋፈስ ችግር ካለው ዶክተር ያሳዩት።
ሽፍታና ትኩሳት	አዎ - ዶክተር ይጥሩ። በፍጥነት የሚሰራጩ፣ አፎት ያለው እና/ወይም ቶሎ የማይድን ወይም የማይከሰም ማንኛውም ሽፍታ በህክምና ባለሙያ መታለት አለበት። ማሳሰቢያ - ያለትኩሳት ወይም ያለምንም የፀባይ ለውጥ የሚከሰት ሽፍታ ከት/ቤት አስቀርቶ ቤት መዋል አያስፈልገውም ።
ትውከት ባለፉት 24 ሰዓታት ውስጥ ሁለት ጊዜ ወይም ከዚያ በላይ የሆነ ትውከት።	አዎ - ትውከቱ እስኪያቆም ድረስ ወይም ዶክተር ተላላፊ አይሆንም እስከሚል ድረስ። ልጁ በቅርቡ የጭንቅላት ጉዳት ያጋጠመው ከሆነ ሌሎች የህመም ምልክቶችን እና ድርቀት ሊኖሩበት ሲሊሚችሉ ተከታተሉት።

ህመም	ልጁ በቤት ውስጥ መዋል አለበት?
ጉድፍ /Chickenpox/	አዎ –ሽፍታዎቹ እስኪደርቁና እስኪከሰሙ (አብዛኛውን ጊዜ 6 ቀናት)።
የዓይን መቅላት /Conjunctivitis/ የዓይን መቅላት እና ወፍራም ቢጫ/አረንጓዴ ደሳሽ ማገገት	አይ (ከባከቴሪያ ወይም ከቫይረስ የሆነ) – ትኩሳት ወይም የፀባይ ለውጦች ከሌሎቻቸው በስተቀር ልጆች ቤት መዋል አያስፈልጋቸውም። ምክር ለመጠየቅና ለአስፈላጊ ህክምና ለደከተርዎ ይደውሉ።
የጉረሮ ህመም /Croup/ ('ሳል'ን ይመልከቱ)	ምክር ለመጠየቅ ለደከተርዎ ይደውሉ። <u>ማሳሰቢያ፦</u> በተለመዱ እንቅስቃሴዎች ለመሳተፍ በበቂ ሁኔታ ደህና ያልሆነ ካልሆነ በስተቀር ልጅዎ ወደ ት/ቤት መሄድ ይችላል።
ሽፍታ /Fifth's Disease/	አይ —ሽፍታው ከወጣ በኋላ ተላላፊ አይሆንም
የአጅ አግር እና አፍ በሽታ (Coxsackie ቫይረስ)	አይ —ሕፃኑ የአፍ ቁስለቶች ያለው ካልሆነ፣ ልሃጭ እየፈሰሰው ከሆነ እና በመደበኛ እንቅስቃሴዎች መሳተፍ የማይችል ካልሆነ በስተቀር
የጸጉር ቅማል ወይም የራስ ቅል እከክ /Scabies/	አዎ —ከትምህርት ቀኑ መጨረሻ ሰዓት የመጀመሪያው ህክምና እስከሚደረግለት ድረስ
ጉብት /Hepatitis A/	አዎ —ህመሙ ከጀመረ በኋላ ለ1 ሳምንት እና ልጅዎ በመደበኛ እንቅስቃሴዎች መሳተፍ እከሚችል ድረስ።
"Herpes"	አይ ፣ ልጅዎ መሸፈን የማይችሉ ባለአፎት ቁስሎች ከሌሎች እና ያለማቆረጥ ልሃጭ የሚያፈስ ካልሆነ በስተቀር።
"Impetigo"	አዎ —ህክምናው ከተጀመረ በኋላ ልጅዎ ለ24 ሰዓት በቤት መዋል (ከት/ቤት መቅረት) ያስፈልግዋል።
ላሽ /Ringworm/	አዎ —ከትምህርት ቀኑ መጨረሻ ሰዓት ህክምናውን እስከጀመረበት ጊዜ ድረስ ቦታውን ለመጀመሪያዎቹ 2 ቀናት ሽፍናችሁ አቆይተ።
"Roseola"	አይ —ልጅዎ ትኩሳት ወይም የፀባይ ለውጦችን ካልታዩበት በስተቀር
RSV (የመተንፈሻ ሥርዓትን የሚያጠቃ የSyncytial ቫይረስ)	አይ —በተለመዱ እንቅስቃሴዎች ለመሳተፍ በበቂ ሁኔታ ደህና ያልሆነ ካልሆነ በስተቀር እና/ወይም የአተነፋፊስ ችግር ከሌለበት በቀር ልጅዎ ወደ ት/ቤት መሄድ ይችላል። ምክር ለመጠየቅ ለደከተርዎ ይደውሉ።
ቶንሲል /Strep Throat/	አዎ —ደከተሩ ወዲያውኑ ወደት/ቤት ቢመለስ ችግር የለውም ካላለ በስተቀር የማስታገሻ መድሃኒቶችን /antibiotics/ መውሰድ ከጀመረ በኋላ ለ24 ሰዓታት እንዲሁም ልጅዎ በተለመዱ እንቅስቃሴዎች ውስጥ መሳተፍ የሚችል መሆን ያስፈልጋል።
ከትባት ሊከላከላቸው የሚችል በሽታዎች፦ ኩፍኝ /Measles/፣ ጆሮ ደግፍ /Mumps/፣ የጀርመን ኩፍኝ /Rubella (German Measles)/፣ Pertussis (ከባድ ሳል)	አዎ —ደከተሩ በሽታው ከልጅዎ ወደ ሌሎች መተላለፍ አይችልም ካለ በኋላ ልጅዎ ወደ ት/ቤት መመለስ ይችላል።
የፈንገስ በሽታዎች /Yeast Infections/ "thrush" ወይም "Candida" የዳይፐርሽ ሽፍታ	አይ —ጥሩ የሆነ የእጅ መታጠብ እና የግል ንጽህናን የመጠበቅ ልምዶችን አዳብሩ።

መድሃኒቶች፦ በት/ቤት ሠራተኛ የሚሰጡ ሁሉም መድሃኒቶች በህክምና አገልግሎት ሰጭው የተፈረመበት ማዘዣ እና በወላጅ/አሳዳጊ የተፈረመበት የስምምነት ወረቀት ያላቸው መሆን አለባቸው። ይህም ያለሀኪም ትዕዛዝ እና በሀኪም ትዕዛዝ የሚገዙ ሁሉንም መድሃኒቶችን ያካትታል።

የት/ቤት ሠራተኞችም በተላላፊ በሽታ በት/ቤት ውስጥ፣ የት/ቤት ነርሶች እና ሠራተኞች መመሪያዎች፣ ኮሎራዶ የጤና እና አካባቢ ዲፓርትመንት፣ የወቅቱ እትም ውስጥ የተካተቱ መመሪያዎችን ይከተላሉ።